

СЕМІОТИЧНИЙ ПІДХІД В ОБҐРУНТУВАННІ ЗМІСТУ ТА МЕТОДІВ ГРАФІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ

Графічні знання і вміння – це один із факторів, що сприяє загальнокультурному розвитку людини, її готовності до неперервної освіти та професійної діяльності. Саме тому особливої значущості набувають проблеми удосконалення графічної підготовки школярів, розвитку їхнього творчого потенціалу, готовності до самостійного інноваційного пошуку.

Не викликає сумніву той факт, що креслення – це знакова система, яка має суспільну природу і виконує функції міжнародної мови. Тож, можливо варто поглянути на основні напрямки науково-методичних досліджень щодо оптимізації графічної підготовки через призму семіотики.

В даний час багато досліджень спрямовані на забезпечення систематизації графічних понять, що формуються в процесі графічної підготовки учнів. Дослідники акцентують увагу на встановленні внутрішньотемних, внутрішньопредметних і міжпредметних взаємозв'язків, психолого-фізіологічних основах графічної діяльності і т.д. Семіотична характеристика дозволяє зробити висновки щодо ієрархізації основних графічних понять, а отже дає можливість проаналізувати методику їх формування.

Процес, у якому щось функціонує як знак, називають семіозисом. Цей процес традиційно включає три (або чотири) фактори: те, що виступає як знак; те, на що вказує знак; вплив, у силу якого відповідна річ виявляється для інтерпретатора знаком. Ці три компоненти семіозису можуть бути названі відповідно знаковим засобом, десигнатом і інтерпретантою, а як четвертий фактор може бути введений інтерпретатор.

Відштовхуючись від трьох співвідносних членів семіозису (знаковий засіб, десигнат, інтерпретатор), можна абстрагувати й розглянути ряд бінарних відносин у графічній мові.

Для здійснення своїх власних завдань креслення визначає свій вимір функціонування знаків – строго регламентований порядок побудови різних за параметрами знакових засобів, що формує інформаційну систему.

У кресленні так само як і у лінгвістичній знаковій теорії можна виділити субзнаковий, знаковий і суперзнаковий рівні. Точки належать до субзнакового рівня, лінії – до знакового, креслення – до суперзнакового.

І на початковому, і на будь-якому іншому етапі графічної підготовки семіотичний аналіз сукупності понять, як засвідчують результати досліджень, що проводяться, може визначити їх ієрархічну схему, яка надасть можливість забезпечити таку етапність вивчення матеріалу, такий перелік видів графічних робіт і методів навчання, який навчить студентів

«бачити і розуміти» умовне графічне зображення, сприятиме розвитку і адаптації природно закладених фізіологічних можливостей у здатність свідомого використання мови креслення.

Дослідження семиотичних засад формування ієрархічних відношень між змістовими одиницями курсу креслення дало підстави визначити, що його структура повинна розглядатися як цілісна система, утворена логічними взаємозв'язками між її елементами. Дескрипторами креслення як мовної системи повинні виступати графічні поняття. На основі цього стає можливим покласти в основу структурування змісту курсу креслення логічні взаємозв'язки між графічними поняттями.

Список використаних джерел

1. Ветров А. А. Семиотика и ее основные проблемы / А. А. Ветров. – М.: Издательство политической литературы, 1978. – 235 с.
 2. Салмина Н. Г. Знак и символ в обучении / Н. Г. Салмина. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1988. – 288 с.
 3. Степанов Ю. С. Семиотика. Антология / Ю. С. Степанов. – М.: Деловая книга, 2001. – 702 с.
- Тхоржевський Д. О. Методика трудового та професійногонавчання. – 4-е видання, перероблене і доповнене / Д. О. Тхоржевський. – К.: НПУ ім. П. М. Драгоманова, 2001. – 168 с.